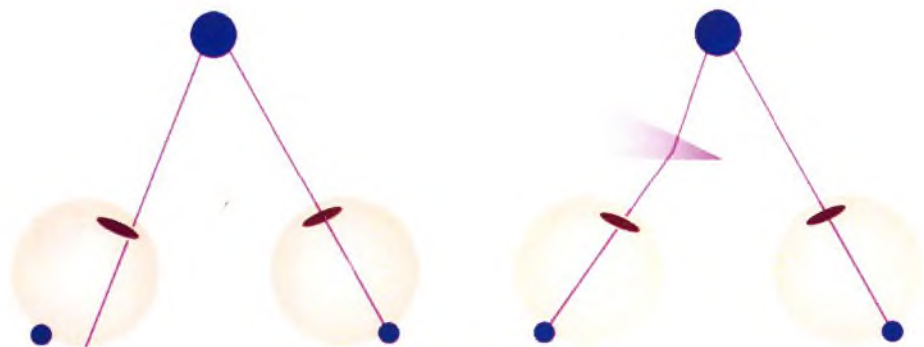

В. І. Сердюченко

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИЗМ В ОФТАЛЬМОЛОГІЇ

Державна установа
«Інститут очних хвороб і тканинної терапії імені В. П. Філатова
Національної академії наук України»

В. І. Сердюченко

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИЗМ В ОФТАЛЬМОЛОГІЇ

Монографія

Одеса
«Астропринт»
2024

УДК 543.06
С32

Монографія рекомендована для дитячих та дорослих офтальмологів, студентів медичних університетів, лікарів, які проходять курс офтальмології в рамках інтернатури, ординатури та аспірантури. Вона може бути корисною також для неврологів, нейрохірургів, медичних і педагогічних працівників закладів для дітей з вадами зору і захворюваннями центральної нервової системи.

Автор:

В. І. Сердюченко, доктор медичних наук, професор, завідувачка лабораторії розладу бінокулярного зору ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України»

Рецензенти:

П. А. Бездітко, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри офтальмології Харківського державного медичного університету;

В. А. Коломієць, доктор медичних наук, завідувач лабораторії медико-технічних розробок ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України»

Рекомендовано вченою радою ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України» (*протокол № 13 від 26.12.2023 р.*)

ISBN 978–617–8381–45–5

© Сердюченко В. І., 2024

© ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України», 2024

Анотація

В монографії розглянуто принцип дії призм: установка призми перед оком, яке косить, для переведення зображення з периферії сітківки на центральну ямку створює оптимальні умови для спільної діяльності обох очей. Названі основні цілі призначення призм: 1) вимір кута косоокості; 2) визначення наявності біокулярного зору або функціональної скотоми; 3) створення сенсорної ортофорії і розвитку біокулярного зору; 4) компенсація диплопії і виправлення вимушеного повороту голови; 5) визначення максимальної девіації при підготовці пацієнта до операції та уточнення об'єму запланованого оперативного втручання; 6) диплоптичне лікування косоокості. Вказані й інші цілі призначення призм: для компенсації гетерофорії з астенопічними скаргами і розвитку фузійних резервів, обчислення співвідношення АК/А (акомодативна конвергенція/акомодація), покращення гостроти зору і усунення вимушеного повороту голови при ністагмі, усунення двоїння при ендокринній офтальмопатії. Призми можуть бути корисними також у пацієнтів з абсолютними центральними скотомами і ексцентричною фіксацією погляду для переміщення зображення від ураженої фовеа до переважного ретинального локусу; для розширення поля зору у пацієнтів з геміанопсією і пігментним ретинітом.

Наведені основні дані літератури за останні 50 років, що торкаються результатів використання френелевських призм. Вказані переваги модифікованих френелевських мікропризм, розроблених в Україні (м. Київ) і наведені результати їх використання.

Ключові слова: призматичні лінзи, біокулярний зір, косоокість, гетерофорія, диплопія, астенопія, ністагм, захворювання зорово-нервового апарату, співвідношення АК/А (акомодативні конвергенція/акомодація).

<i>Передмова</i>	6
<i>Список умовних скорочень</i>	7
<i>Частина I</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ ПРИЗМ ПРИ КОСООКОСТІ: ІСТОРІЯ ПИТАННЯ, МЕТОДИКИ ВИКОРИСТАННЯ ТА ЇХ РЕЗУЛЬТАТИ	8
1. Застосування призм для вимірювання кута косоокості.	13
2. Застосування призм для дослідження біокулярного зору або супресії	14
3. Застосування призм з метою досягнення сенсорної ортофорії та вироблення біокулярного зору.	17
4. Застосування призм для компенсації диплопії та вимушеного повороту голови при паралітичній косоокості.	23
5. Ефективність призматичної корекції за даними різних авторів	24
6. Застосування призм для визначення максимальної девіації при підготовці пацієнта до операції (призмений адаптаційний тест)	28
7. Ускладнення призматичної терапії	30
8. Удосконалення френелевських призм	30
9. Застосування призм для диплоптичного лікування співдружньої косоокості.	36

10. Випадки з практики.	39
<i>Висновок із частини I</i>	46
<i>Література до частини I</i>	47

Частина II

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИЗМ ПРИ ГЕТЕРОФОРІЇ, НІСТАГМІ І ЗАХВОРЮВАННЯХ ЗОРОВО- НЕРВОВОГО АПАРАТУ	53
1. Поняття про ортофору та гетерофору.	53
2. Застосування призм при гетерофору з астенічними скаргами	58
3. Штучна гетерофура	60
4. Призми для обчислення співвідношення АК/А (акомодативна конвергенція/ акомодатія).	60
5. Застосування призм при ністагмі	63
6. Застосування призм при тиреоїдній офтальмопатії	65
7. Призматичні окуляри для лежачих хворих	65
8. Застосування призм при низькому зорі і ексцентричній фіксації.	66
9. Застосування призм при дефектах поля зору	67
<i>Висновок з частини II</i>	68
<i>Література до частини II</i>	69